

SAM, samverka, agera, motivera

Ett arbete för att skapa tryggare förutsättningar för unga, där organisationen får en samlad målbild och inkluderande förhållningssätt stärks

SAM-projektet och SAM-modellen

Bakgrund till uppstart 2014

- Ökande psykisk ohälsa bland barn och unga
- Stor skillnad mellan flickor och pojkar
- Generellt låg kunskapsnivå om frågor gällande psykisk ohälsa
- Stor risk för utanförskap för unga
- Behov av helhetsgrepp och konkret verkstad

= Stort utvecklingsområde

= Stort behov av att våga

Pilotprojektet SAM

Undersöka nya arbetssätt som vågar och gör skillnad

Sammanställning och målbeskrivning av SAM

- Primärpreventivt arbete med fokus på att främja hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos målgruppen barn och unga 0-20 år.
- Brett samlande grepp, många aktörer: mödra- och barnhälsovård, grundskola, elevhälsan, gymnasiet, socialtjänst, kulturen, ungdomsmottagningar m.flera.
- Startat som pilotprojekt i två kommuner, Boden och Haparanda vilket pågår 2014-08-01 till 2017-07-31.
- Utveckling och breddning av SAM som modell till Norrbottens övriga kommuner fr.o.m. 2016-08-01.

Målbeskrivning av pilotprojektet SAM:

- Att andelen elever i gymnasiets första år som de tre senaste månaderna ofta eller alltid känt sig ledsna eller nedstämda minskar.
- Att minska andelen unga som tar sitt liv.
- Att införa en nollvision gällande självmord i Norrbotten.
- Ett väl fungerande samarbete med en klar ansvarsfördelning mellan Region Norrbotten, Norrbottens kommuner, Länsstyrelsen i Norrbotten och andra aktörer såväl centralt som lokalt kring främjandet av psykisk hälsa hos unga i Norrbotten.

Metoder inom SAM

Metoder riktade till att nå målgrupp 0-12 år:

- ABC (Alla Barn i Centrum)
- En förälder blir till
- ICDP (International Child Development Programme/Vägledande samspel)
- MI (Motiverande samtal)

Metoder riktade till att nå målgrupp 12 - 20 år:

- Dansmetoden
- YAM (Youth Aware Of Mental Health)
- ACT (Acceptance and commitment therapy)
- HEL-projektet (Helhet, hälsa, livsstil)

KOMMUNIKATION

Vad tänker ni att SAM är?

VÄRDEGRUNDANDE
BARNPERSPEKTIV
Arbetsmodell projekt

★ ● ● ●
Viktigast?

NÅGOT FÖR ALLA!
en verktygs-läda
SKAPAR FÖRTROENDE!
LEGITIMITET!

FÖREBYGGANDE
LYFTER UNGAS RÖST!
...en början
FRÄNKÄNS-SAGA
ÖÖÖN-ÖFFNARE
SYNLIGGÖR

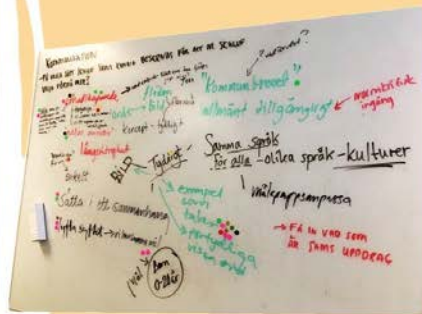
från PROJEKT
→ KONCEPT
EN VÄRDEGRUNDS-BASERAD MEDSKAPANDE-PROCESS
EN SÄT ATT KOMPLETTERA
VARANDRAS ARBETE & TILLSAMMAN
STÄVA MOT SAMMA MÅL!

PR vilka sätt skulle SAM kunna beskrivas för att ni skulle vilja förstå mer?

★ ● ● ●

Tydligt! Bild
Ge exempel förtydliga
LYFTA SYFTET
vissa ord...

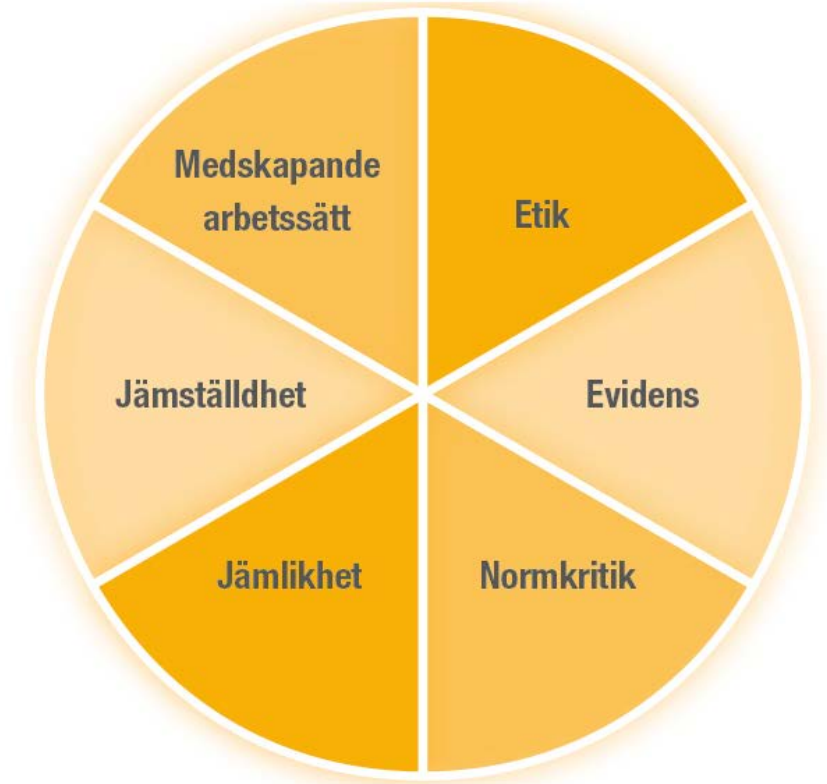

Hur tänker ni att folkhälsoarbete bäst beskrivs? Hur hänger det ihop med SAM som arbetssätt?

Tillsammans
Flippad FOLKHÄLSA
del av helhet
Inget ovanifrån perspektiv
ALLT är folkhälsa...

Värden i SAM som genomgående integreras i arbetet

Etik och kvalitetssäkringsverktyget

Bakgrund:

- Är arbetssätt/metoder förenliga med skolans juridiska krav, uppdrag och värdegrund?

Verktyget:

- Verktyget kan ses som en checklista som går igenom en rad överväganden för att lättare fatta rätt beslut gällande insatser till skolan (och framgent aktuellt för fler aktörer)

Medskapande och intersektionellt

- Målgruppen unga samt målgruppen professioner som möter unga involveras i och görs delaktiga i hela projektprocessen. Detta för att ta **vara på** den **expertis** som finns och för att säkerställa att **rätt** insatser görs.
- Ett intersektionellt angreppssätt med tydligt **genusperspektiv** är en del av arbetet vilket innebär medvetenhet om att olika sociala faktorer påverkar hälsoläget och att **normkritiska ingångar behövs för att främja den jämlika hälsan**.
- Samtliga interventioner som görs går också i linje med styrmedel som exempelvis **barnkonventionen**.

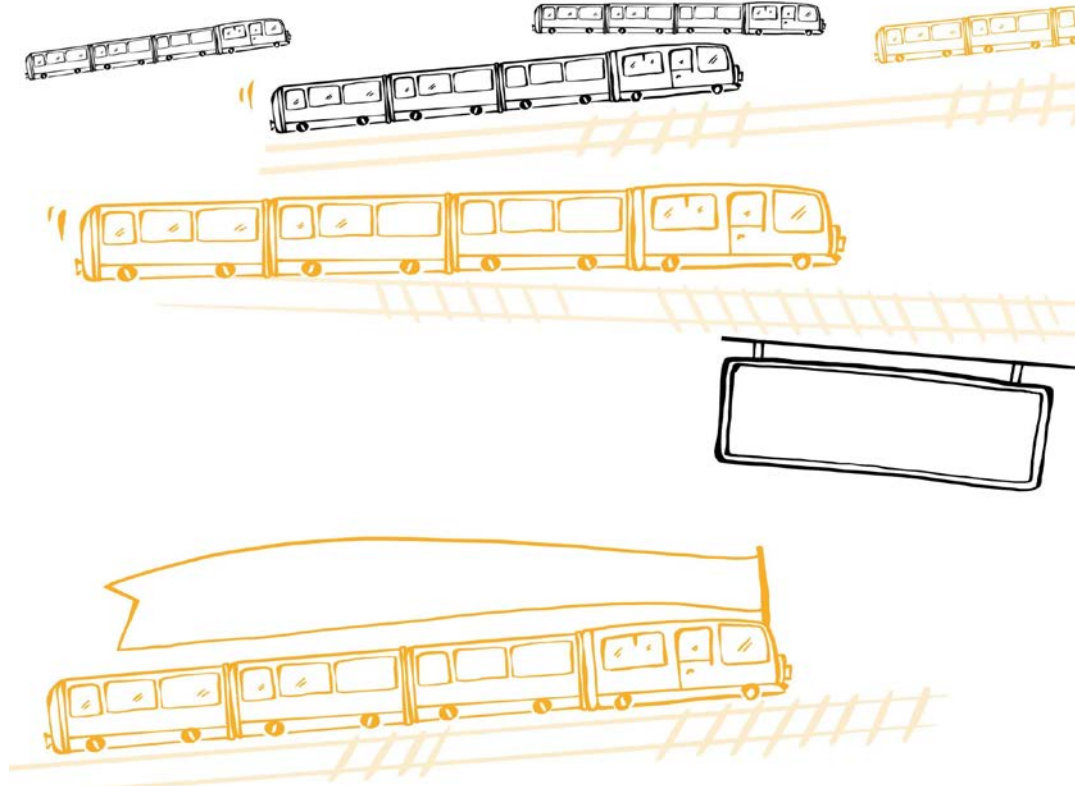
”Elevrådet har med stöd av SAM kommit med förslag på hur vi tillsammans bör arbeta för att minska utanförskap, öka trivseln och utveckla lärandet för alla elever och vuxna. Det var ett lyckosamt upplägg att ge eleverna stort utrymme i slutredovisningen av projektet. Det visade verkligen på ett tydligt sätt att eleverna är den viktigaste målgruppen.”

- Leif Rönnbäck, Rektor Tornedalsskolan, Haparanda

Effekter och resultat

- SAM har hjälpt kommunerna att se över sitt arbete gällande barn och unga och bidragit till möjligheter att utveckla arbetet.
- Genom SAM kopplas många aktörer samman i ett stärkt samarbete med syfte att öka och stärka delaktighet *inom* och *mellan* olika aktörer.
- Under pilotprojektet har lärande exempel på hur psykisk ohälsa kan förebyggas lyfts fram, exempel som nu visar vägen för andra kommuner.
- SAM ökar kunskap om psykisk hälsa hos fler aktörer som arbetar med ungas hälsa och bryter tystnad och stigmatisering gällande frågor kring psykisk ohälsa och får fler att vilja vara en del av det förebyggande arbetet.

Att ta med sig

Tack!

För mer information:

Webb: www.norrboten.se/sam

Processledare och genusvetare,

Linda Moestam linda.moestam@norrboten.se

070 - 212 39 81